

התחביב היקר של

הספרות ילדת ואדיסאליב

מי יכול לדעת שציפור מתה / נחה בגרני / שנים / מי יכול לדעת שציפור נכה / היא — / שיר.

(ציפור נכה, מתוך יבשת שבורה). אף אחד לא יכול היה לדעת, לולא החליטה שולמית אספל, אחת לכמה שנים, להשקיע בתחביבה את כל חסכוניה, להביאו לידי ביטוי המלא.

לרוע מזלה, גילחה שולמית (25) השחר-חורת, עוד בצעירותה, כי היא משוררת. לוא היתה אוהבת שה, סידור-פרחים או שחייה, היתה מוצאת לה פורקן מלא כזול. אבל להיות משורר, כפי שגילו רבים וטובים לפניו, זה לא עתיד בישראל — ותחביב יקר מאוד.

ילדת, הוואדי, שירה, כמו שפעת, פור געת במקומות המזוהים ביותר, שולמית, שגולדה להוריה ערב קום המדינה במחנה-פליטים בקפריסין, היה עד גיל 12 ב- ואדיסאליב בחיפה, היתה כחו של ספר ונכדתו של ספר — ובצמחה ספרית.

אולם מספרות אפשר רק להתפרנס, לא להתבטא. מהספרות היא עשתה כסף, ואת הכסף השקיעה, בגיל 17, בהוצאת-לאור של ספר-שיריה הראשון, שעת ילדה, בי מונחים של ספר-שירה, היווה שעת ילדה הצלחה. הוא מכר מספיק עותקים כדי לכסות כמעט את הוצאות-ההדפסה.

בינתיים, התחנתה שולמית, עם צלם-הקולנוע שמאל קלרון*, המשיכה לכתוב שירים. כמו:

מרחקים רוח נשבה אלי, / ממרחקי משורר מת, / והרוח תותבת לי / ואני קטנה ממנה.

שיריה חריפי-ביטוי, בעלי חוש מיוחד לשפה, ומזורים ומעורר-התהייה, כמו משוררת:

לילה אחד כשהגשם / עשה כישופים... / חיפשה משוררת ציפורים / בשדיה, הלכה בסירופה.

או כמו אותו לילה: מישהו מצא אותי עם / הדיותי, יושבת על שער / חלוד בגן מטורף.

סוחר-אמנות סטרומ אפיק לכסף מיותר

ואילו הקונה יצירות של אמנים ישראלים, משקיע כספו בלירות ישראליות בלבד, לא יכול להפכן למטבע זר.

מדוע בכל זאת דבק הישראלי החדש ב-תמונות של ישראלים?

הקונים החדשים — המתעשרים החדשים — היו ברובם הסרי השכלה רחבה, לא היו מוכנים להסתכן ברכישות של יצירות זרות, שאין להן פטרון בארץ. הציירים הישראליים לים מטופחים ברובם על-ידי גלריות, ה-דואגות גם לשמירת מחירי תמונותיהם. ה-תוצאה: למרות ההתעשרות המהירה, יהסס הישראלי החדש, שאינו מבין כלום באמ-נות, לשלם 100 אלף דולר עבור פיקאסו, ומחירי יצורי שמן או גואש או מים של אמנים בינלאומיים מתחילים רק ב-100 אלף דולר, עבור שמחירי הישראלים הם רבבות ל"י בלבד. הישראלי מעדיף שטח מרוח בשמן של צייר ישראלי — על הדפס פחות מרשים של צייר זר בעל שם עולמי. גלריות רבות פרחו והודות להונאת הא-צר, כאשר גלריה מצהירה כי מכרה ציור לתייר, אין אפשרות לקבוע — כמה שווה הציור — והאם הסכום שהצהיר בעל ה-גלריה אכן שולם באמת. בעל הגלריה יכול להכניס את התמורה במטבע זר לבנק, מקבל במקרה זה תמריצים כיצואן. לפיכך, כדאי לו לרכוש דולרים שחורים, במחיר של 4.5 לירות הדולר, להצהיר כי קיבלם ממכירת אמנות — לקבל תמורתם כ-5 לירות לדולר מן האוצר.

אלפי ל"י

בערב

הנהייה אחרי תמונות הולידה את הגאלריות הביתיות. צייר שהציג תערוכה בבית פרטי חסך לעצמו את ה-עמלה של הגלריה, שהיא שליש ממחיר התמונה — ובעלת הבית קצרה תעסוקה ופירסום. כך נולד חוג מספרות האמנות, שבין המפורסמות בהן אשתו של אפרים קישון בת-לאביב וחברתו של בנימין ג'יבלי בחיפה. לצייר, פירוש הדבר הכנסה של כמה אלפי לירות בערב אחד.

לתעשייה פורחת זו, ששילבה תענוג עם עסקים — אירוע חברתי עם עיסקות מסחריות באלפי ל"י — סנוביות עם השק-עת כסף בסחורה הימורית — ניהול פליט עם אמנות — מה זה, לכל הרור-חות — עם אפשרות להלבין כמה אלפי לירות שחורות, בכל תמונה, שאח מחיר קנייתה לא ניתן לקבוע אף פעם.

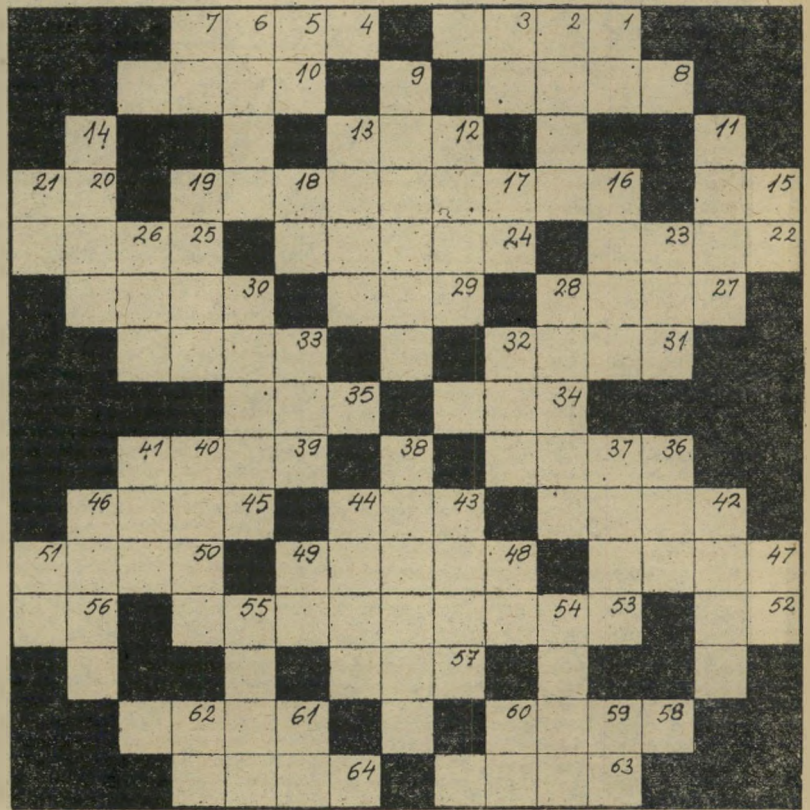
לתעשייה זו הביא סטרומ מימד חדש: לא רק שייצר אפיק חדש בורם לסנוביות הישראלי — הוא גם איפשר לסנובים ל-הצמיד את כספם לדולר, בעזרת פיקאסו. מה שודאי לא יכול להזיק, אפילו ל-אהבי אמנות לשמה.

פיקאסו

(המשך מעמוד 17) אמנים שהוא מוקיר ומעריך כברגנר, בום, מוקדיהמחירים של תמונותיהם הם לדב-רין חסרי כלי-הגיון.

לדעתו, יש מבחן לגבי שוויו של ציור: כמה יקבל במכירה בסותכי, או בגלריות בניו-יורק, ביל טוען, כי שום ציור ישראלי לא יזכה לתמורה רצינית בחו"ל. לעומת זאת, את פיקאסו, רואו, מירו ו-דומיהם, ניתן למכור בכל מקום בחו"ל.

תשבץ העולם הזה 1857

מאוזן: (1) אביו של נביא גדול; (4) מסעד; (8) משא; (10) תרגול; (12) בתודש זה; (15) ישן; (16) רבי-הגמון; (20) מרכז עצבים; (22) מתנה; (24) שיי; (25) סנסיטיבי; (27) שדרכו להשתמש בכוח; (29) חור; (30) מלך צור; (31) מלך ישראל; (33) מקום גדור ומוגן שקשה לכבוש; (34) אכל אכילה גסה; (35) בעלה של הנקבה; (36) עיר ב-גוש דן; (39) פורץ דרכי מוסר; (42) כלי דייגים; (43) פון; (45) מחטט; (47) סנדביץ; (48) ממנה מסחדים חתנים; (50) מושג מימי המעברות; (52) נרו יאיר (ר"ת); (53) מלך שכבש את הארץ; (56) קול גברי; (57) כינוי למעבדיו; (58) עץ הקשור בחג נוצרי; (61) תוך; (63) יצור; (64) חומר יקר שמוצאו מהחי.

מאונך: (1) קולמוס; (2) כלי עבודה; (3) משורר; (5) בד יקר המוכר בתנ"ך; (6) עתה; (7) קריאת זירון; (9) ממנהגי

חשבץ 1857

זוהי חידה חשבונית. כל ריבוע מסמל סיפרה. לאותן הספרות יש אותם סימנים. בעזרתן של פעולות חיבור, חיסור, כפל וחילוק, יש למצוא איוו סיפרה מציינן כל סמל של ריבוע.

